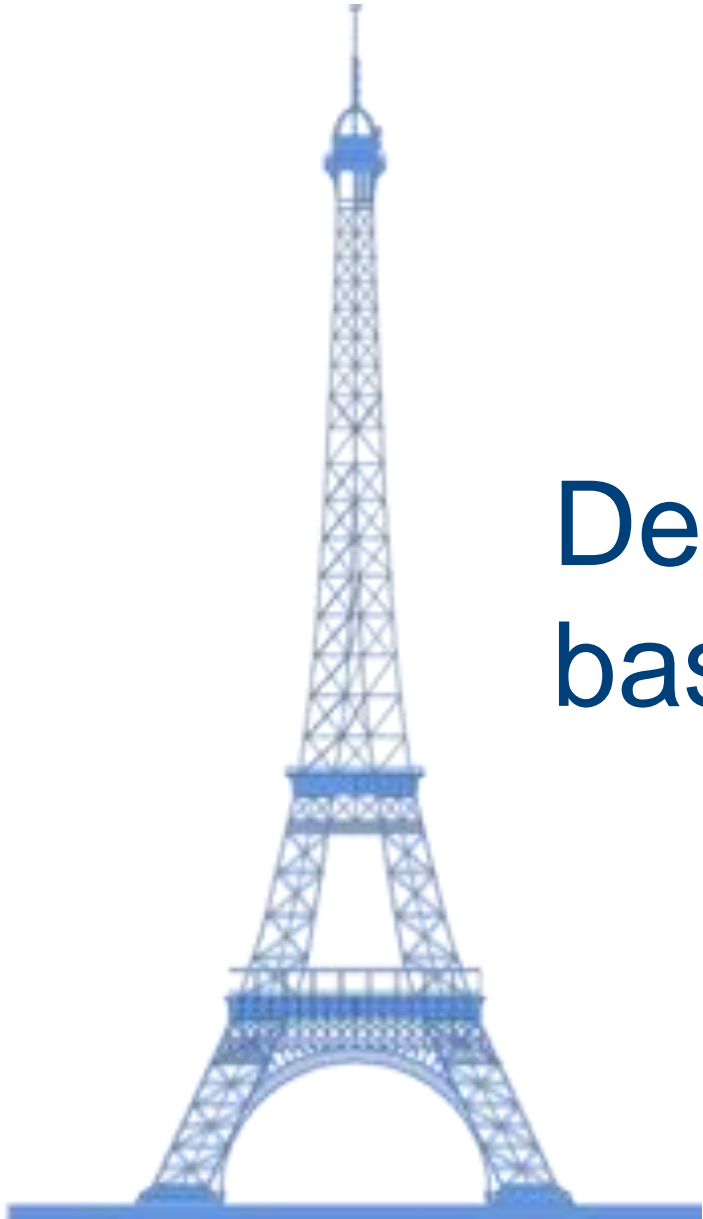

Peiling Frans basisonderwijs 2017

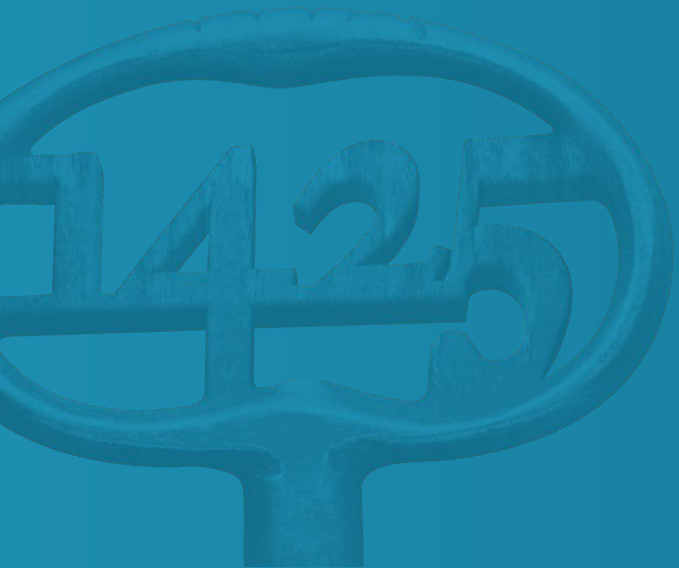
Voorstelling resultaten
Colloquium 7 juni 2018

Koen Aesaert
Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen

De peiling Frans in het basisonderwijs 2017

Waarom een peiling Frans?

Peiling Frans= in kaart brengen van ...

- het **onderwijsaanbod/-situatie** Frans
- de **beheersing eindtermen** Frans door de leerlingen
- de **systematische verschillen** in die beheersing
- **gerelateerde** leerling-, gezins-, leraar en schoolkenmerken

Wat werd er gepeild?

Leesvaardigheid Frans (schriftelijke toets)

Eindterm	Omschrijving
ET 5	beschrijvend het onderwerp bepalen
ET 6	beschrijvend de hoofdgedachte achterhalen
ET 7	beschrijvend de gedachtegang volgen
ET 8	beschrijvend gevraagde informatie selecteren

Tekstsoort: informatief
narratief

prescriptief
artistiek-literair

Luistervaardigheid Frans (schriftelijke toets)

Eindterm	Omschrijving
ET 1	beschrijvend het onderwerp bepalen
ET 2	beschrijvend de elementaire gedachtegang volgen
ET 3	beschrijvend gevraagde informatie selecteren

Tekstsoort: informatief
narratief

prescriptief
artistiek-literair

Spreekvaardigheid Frans (praktische proef)

Eindterm	Omschrijving
ET 12	met een vorm van ondersteuning informatieve en narratieve teksten in de vorm van een opsomming navertellen
ET 13	met een vorm van ondersteuning een gebeurtenis, een verhaal, iets of iemand in de vorm van een opsomming beschrijven
ET 16	deelnemen aan een gesprek door: <ul style="list-style-type: none">• vragen, antwoorden en uitspraken te begrijpen• erop te reageren• zelf vragen te stellen, antwoorden te geven en uitspraken te doen
ET 17	gebruik maken van elementaire omgangsvormen en beleefdheidsconventies

Waarmee werd er
gepeild?

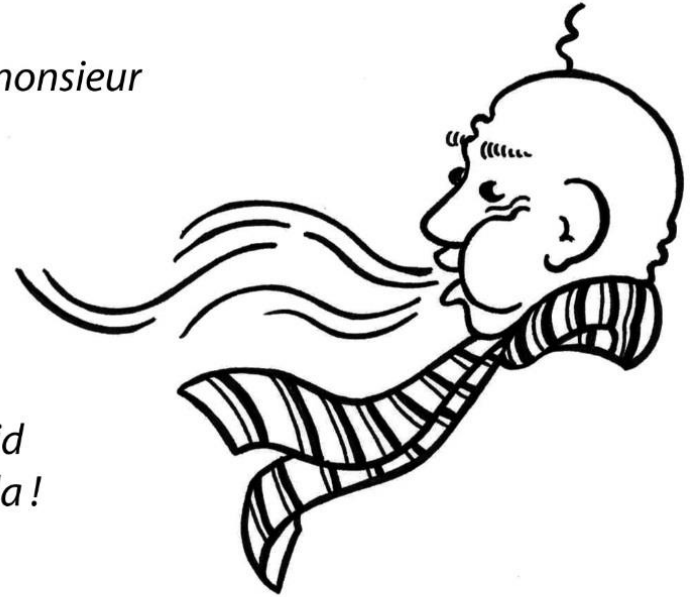

Toetsen

- Schriftelijke toetsen:
 - Lezen (21 items)
 - Luisteren (22 items)
 - Lexicale kennis (40 items)
- Praktische proef spreken (5 opdrachten)

Toetsen: voorbeeldvraag lezen

*L'hiver est un vieux monsieur
Qui n'a plus
qu'un seul cheveu
Quand il souffle
fff... fff... fff...
Quand il souffle
sur ses doigts
Voilà le vent et le froid
Ah gla gla ! Ah gla gla !
merci à Edith*

Waarover gaat dit versje?

- A over de delen van het lichaam
- B over de seizoenen van het jaar
- C over een oude zieke meneer
- D over het weer in de winter

Duid aan op het antwoordformulier.

Toetsen: voorbeeldvraag luisteren

Opdracht

Je bekijkt een filmpje over prinses Djamila.

Draai deze bladzijde nog niet om. Wacht op het teken van je leerkracht.

Waarover gaat het verhaal?

A	over een prinses die stout is omdat ze geen aandacht krijgt van haar ouders
B	over een prinses die stout is omdat ze geen roze jurkje krijgt
C	over een prinses die stout is omdat ze geen vriendjes heeft
D	over een prinses die stout is en gestraft wordt door haar ouders

Duid aan op het antwoordformulier.

Toetsen: voorbeeldvraag lexicale kennis

Je kijkt uit het raam en je roept: “Het sneeuwt!”

Wat roep je?

A	Il fait chaud !
B	Il neige !
C	Il pleut !
D	Il y a du vent !

Duid aan op het antwoordformulier.

- Op basis van gemeenschappelijke actieve woordenlijst Frans basisonderwijs
- 20 Frans-Nederlands
- 20 Nederlands-Frans

Wie nam deel aan de
peiling?

Steekproef

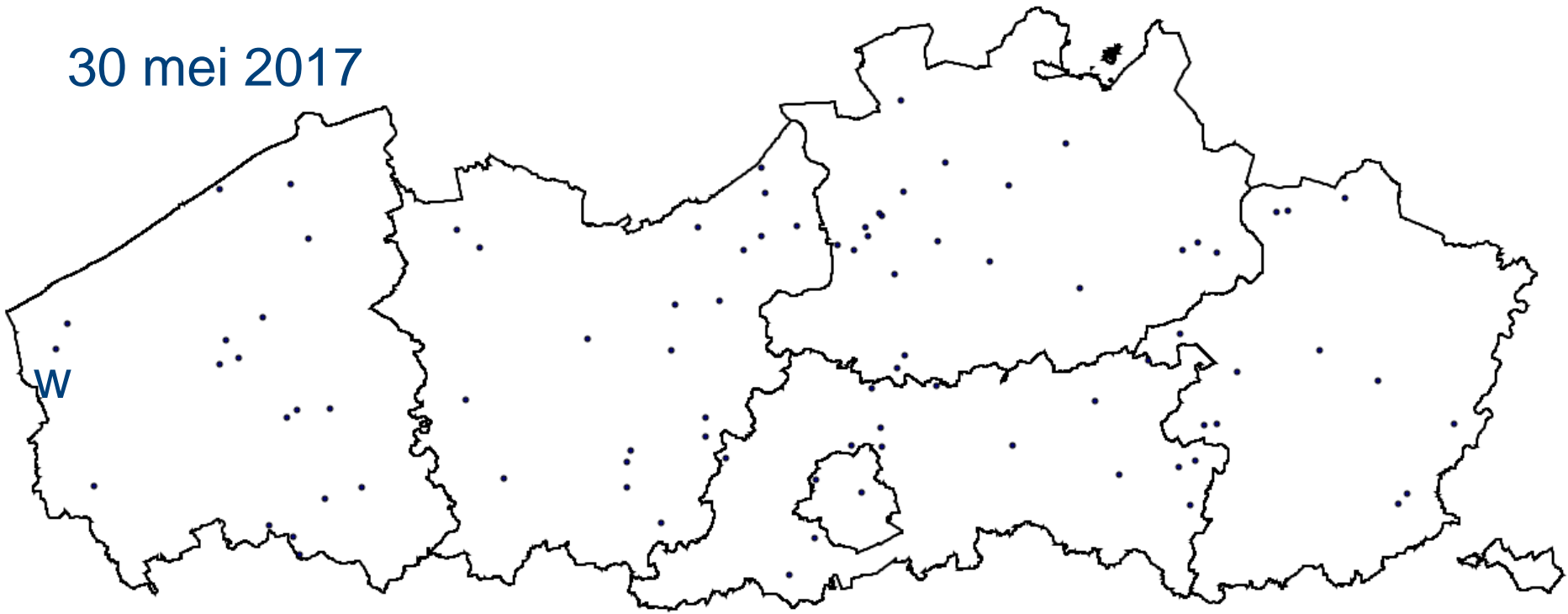
2098 leerlingen

78 scholen

86 vestigingsplaatsen

114 klassen

30 mei 2017

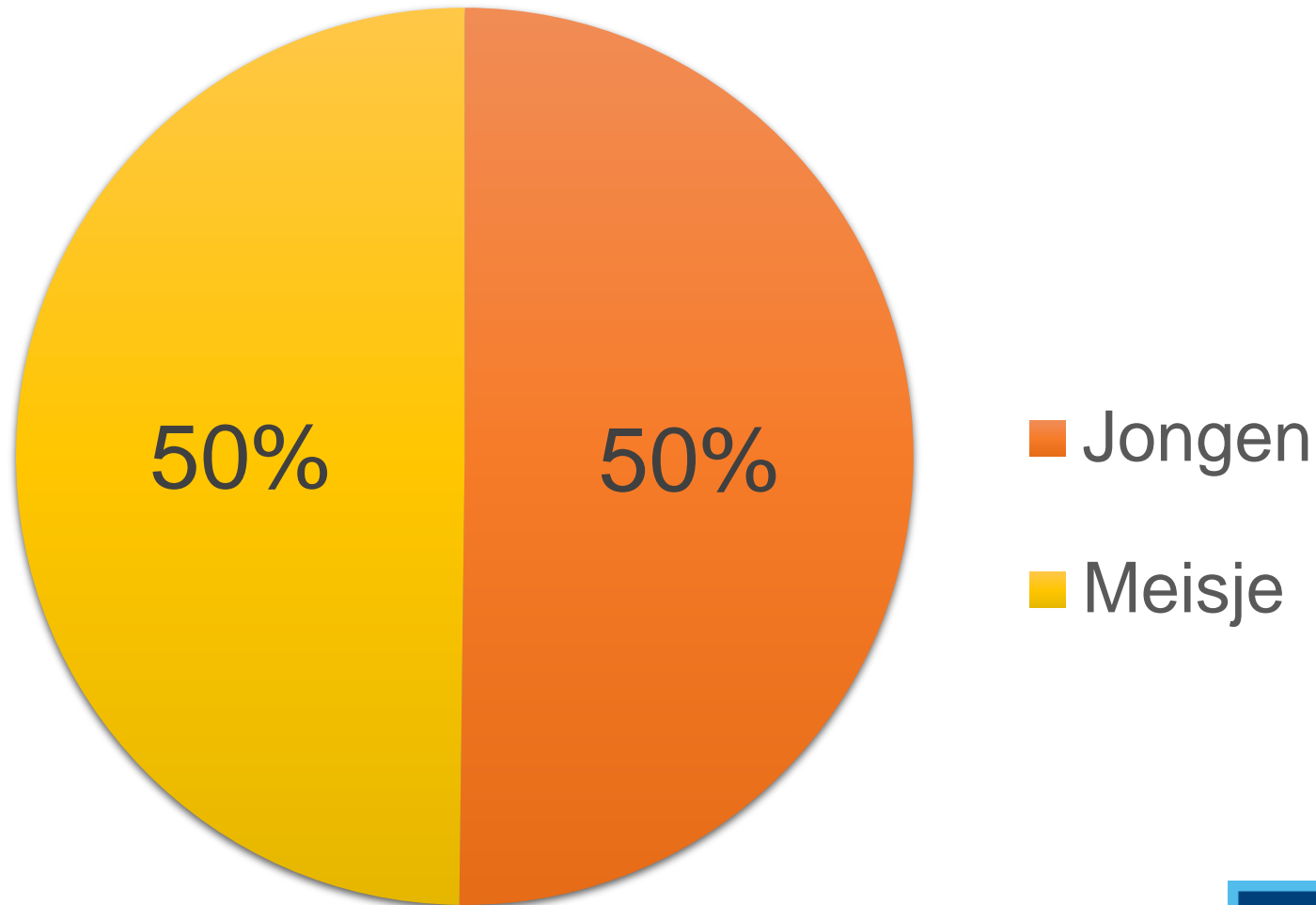
School representativiteit

Beschrijvende gegevens van de steekproef: administratieve schoolgegevens

	Steekproef (N=86)		Alle Vlaamse scholen (N=2224)	
	Aantal	%/M	Aantal	%/M
→ Schoolgrootte				
Groot	75	87.21	1889	84.94
Klein	11	12.79	335	15.06
→ Net				
GO!	13	15.12	384	17.27
Officieel gesubsidieerd onderwijs	20	23.26	498	22.39
Vrij gesubsidieerd onderwijs	53	61.63	1342	60.34
→ Provincie				
Antwerpen	20	23.26	580	26.08
Limburg	12	13.95	287	12.90
Oost-Vlaanderen	20	23.26	487	21.90
Vlaams-Brabant + Brussels HG	16	18.60	457	20.55
West-Vlaanderen	18	20.93	413	18.57
→ Verstedelijkingsgraad				
Platteland	63	73.26	1442	64.84
Stad	23	26.74	782	35.16
→ Gemiddeld percentage GOK-leerlingen		30.78		31.66

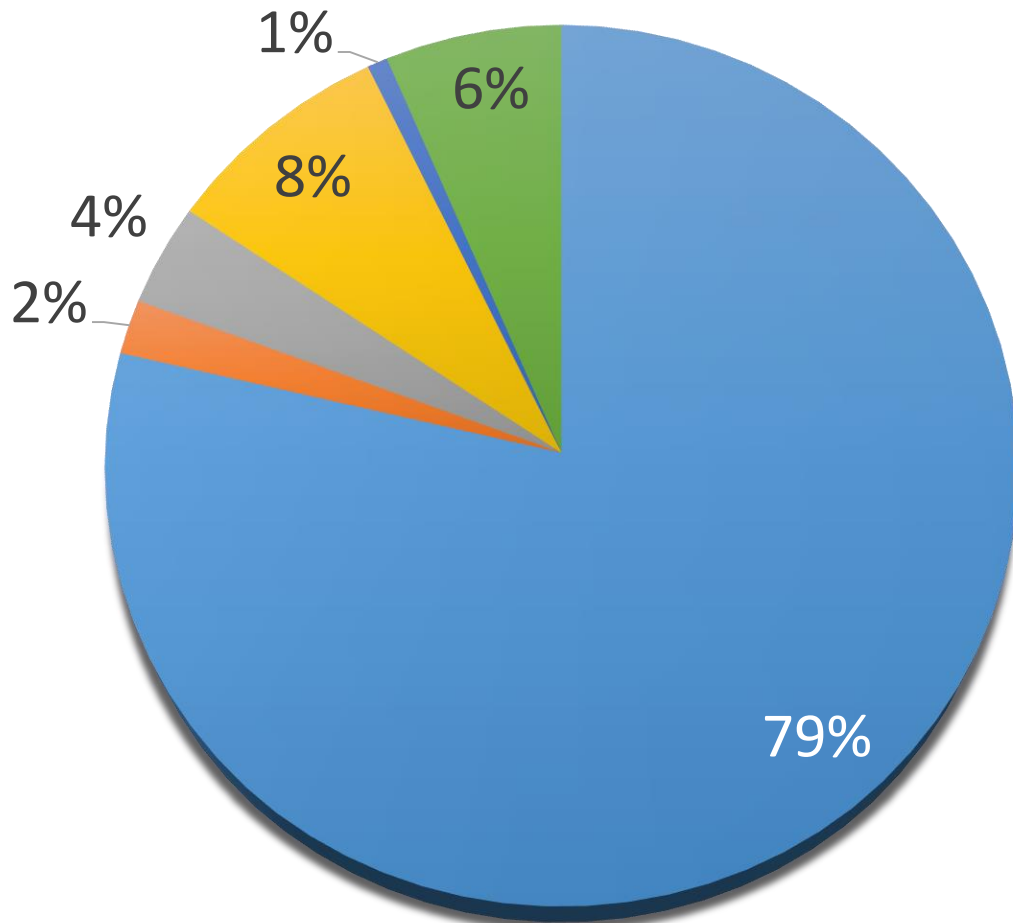
Steekproef

Geslacht

Steekproef

Thuis taal (leerlingvragenlijst)

■ Exclusief Nederlands

■ Exclusief Frans

■ Nederlands en Frans

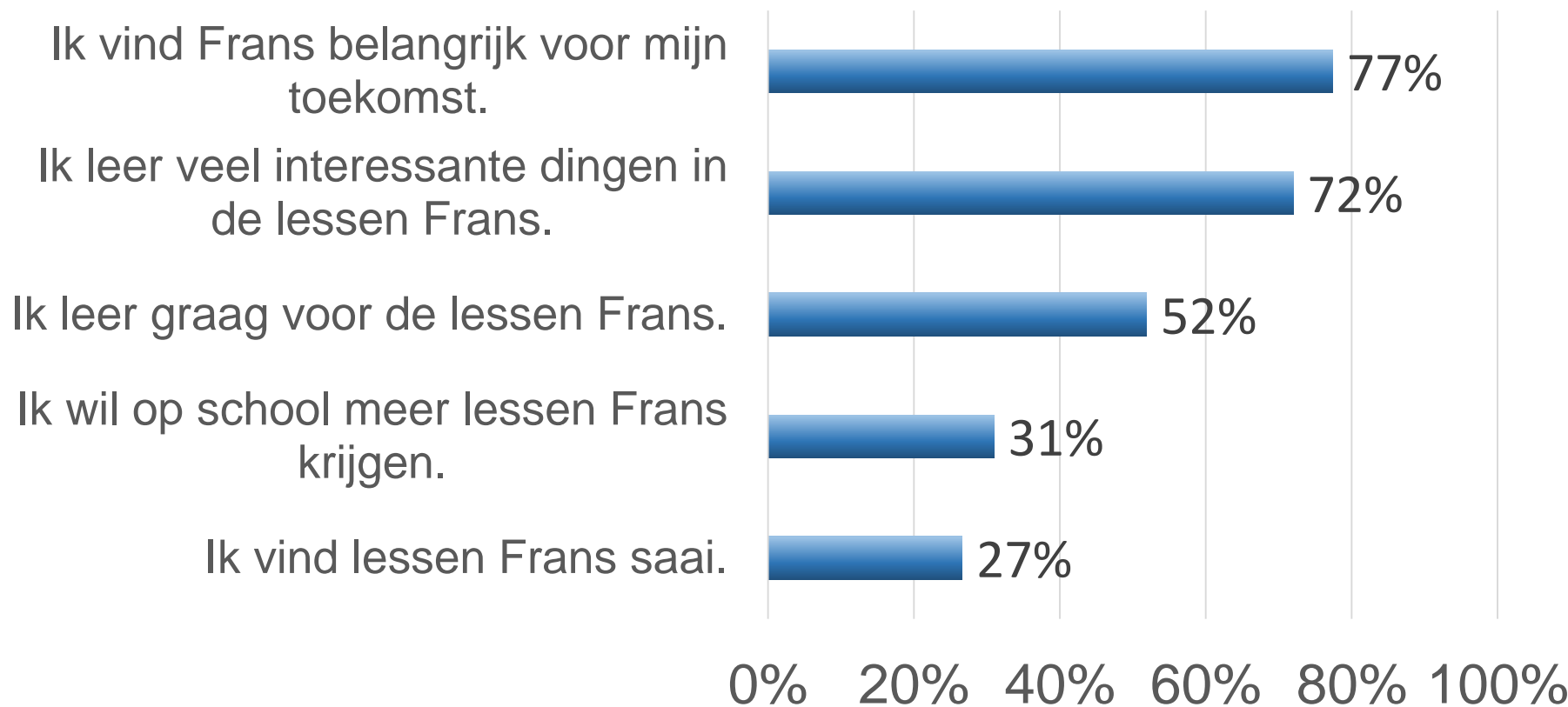
■ Nederlands en andere (geen Frans)

■ Frans en andere (geen Nederlands)

■ Exclusief ander

Steekproef

Leerlingattitude tav Frans

Hoe verliep de
afname?

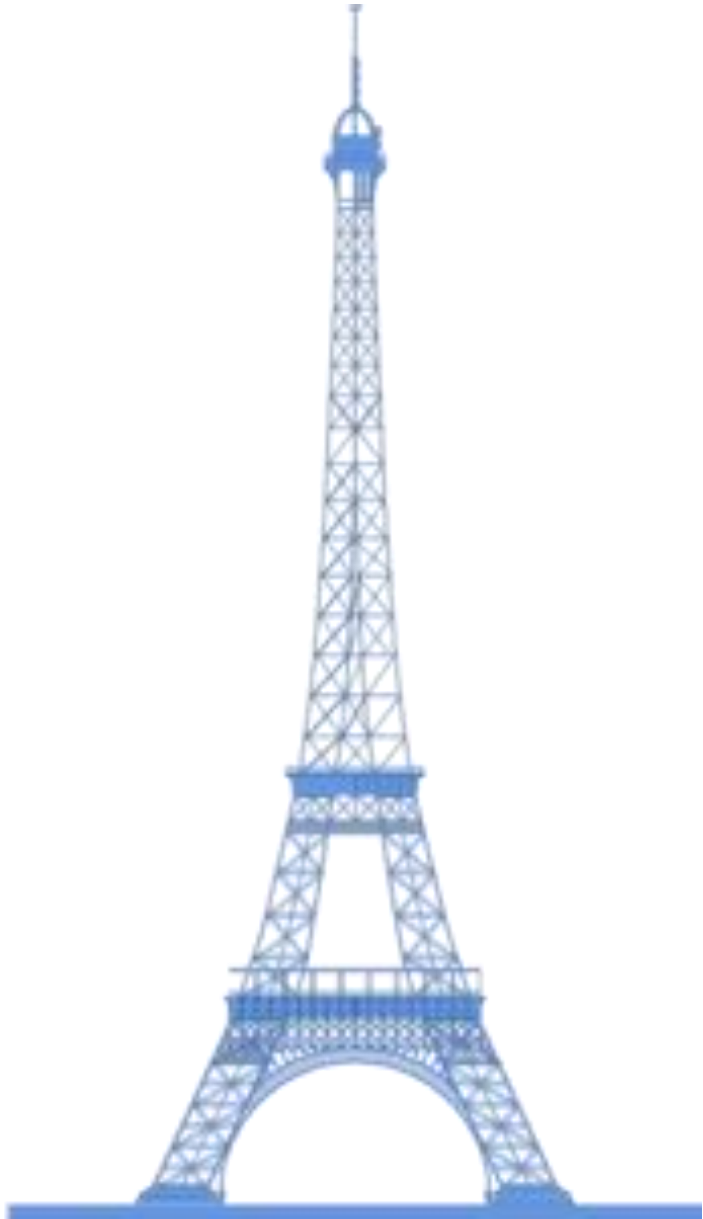
Hoe verliep de afname?

SCHRIFTELIJKE TOETSEN

- Voormiddag: lesuur 1: lezen
 pause
 lesuur 2: luisteren + vragenlijst
- Door leraar

PRAKTISCHE PROEF

- Namiddag: 20' per leerling
- Door toetsassistent

De resultaten lezen- luisteren

Peiling Frans= in kaart brengen van ...

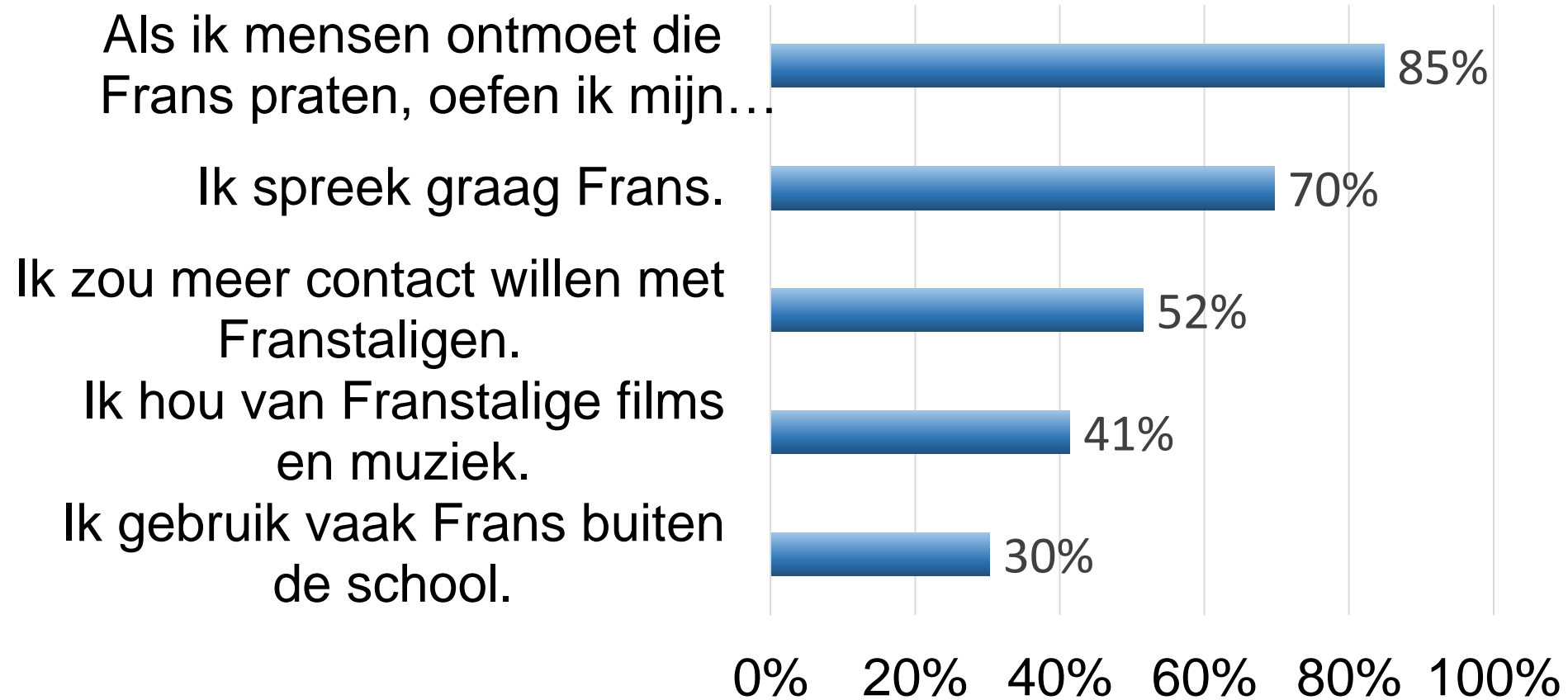
- het **onderwijsaanbod/-situatie** Frans
- de **beheersing eindtermen** Frans door de leerlingen
- de **systematische verschillen** in die beheersing
- **gerelateerde** leerling-, gezins-, leraar en schoolkenmerken

Wat vinden leraren
van Frans op school?

Wat vinden leraren van Frans op school?

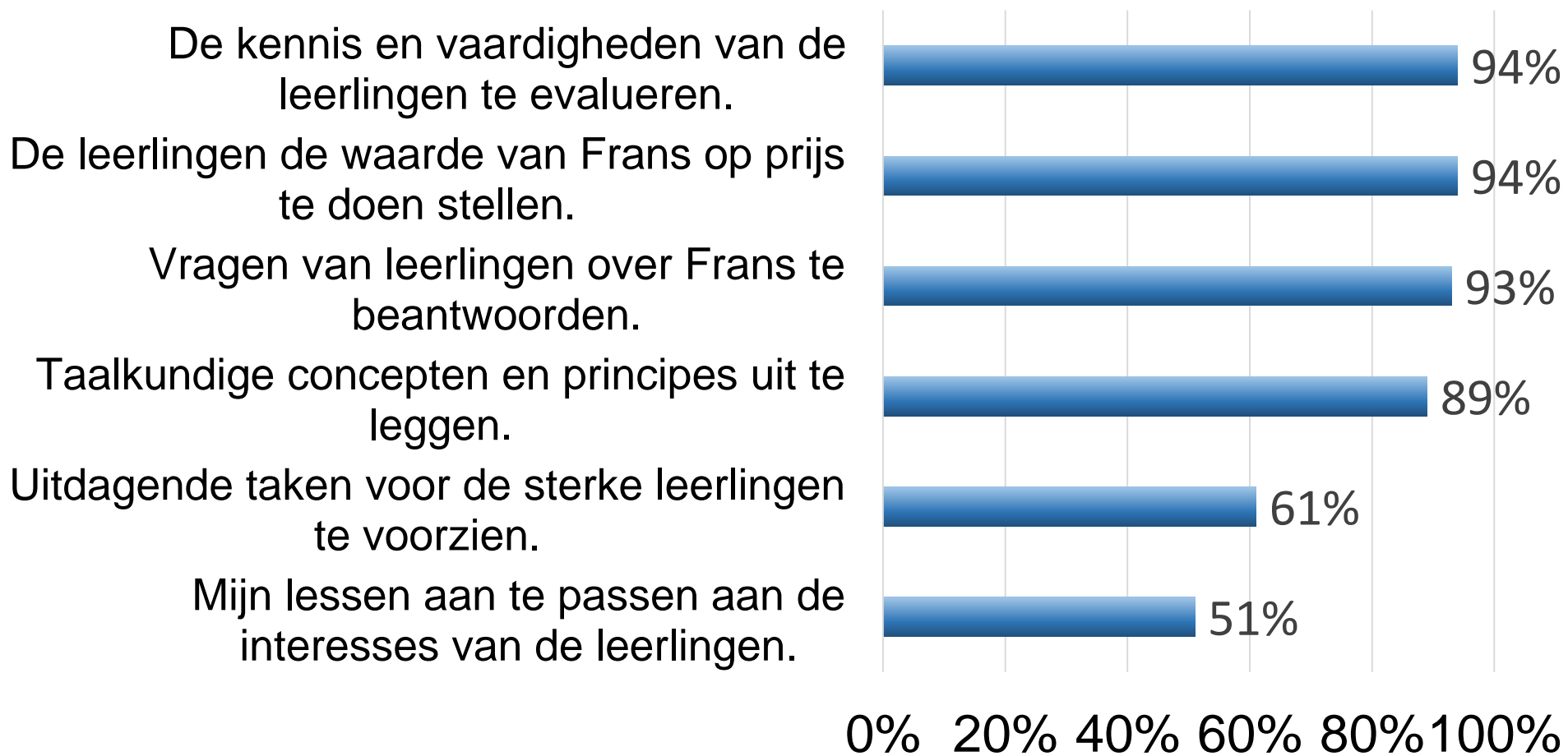
Attitude tov Frans

Wat vinden leraren van Frans op school?

Zelfzekerheid lesgeven Frans

Ik voel mij voldoende zelfzeker om...

Wat vinden leraren van Frans op school?

Ondersteuning

Frans is voldoende in mijn opleiding aan bod gekomen.

69%

Ik kan op school bij iemand terecht wanneer ik vragen heb over de lessen Frans.

58%

Op mijn school is voldoende materiaal aanwezig om de lessen Frans te organiseren.

93%

0%

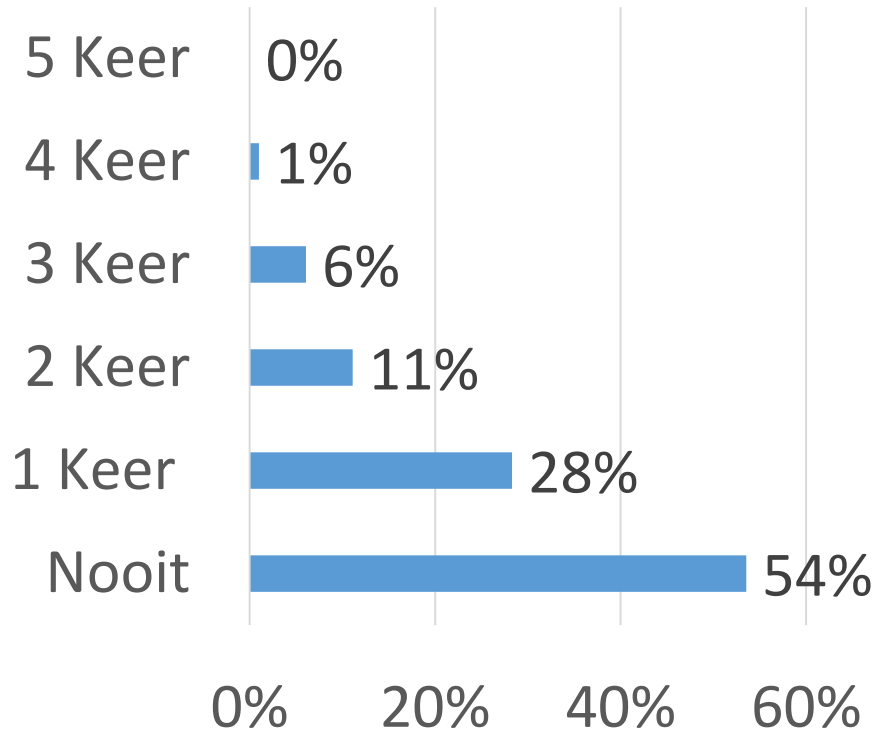
50%

100%

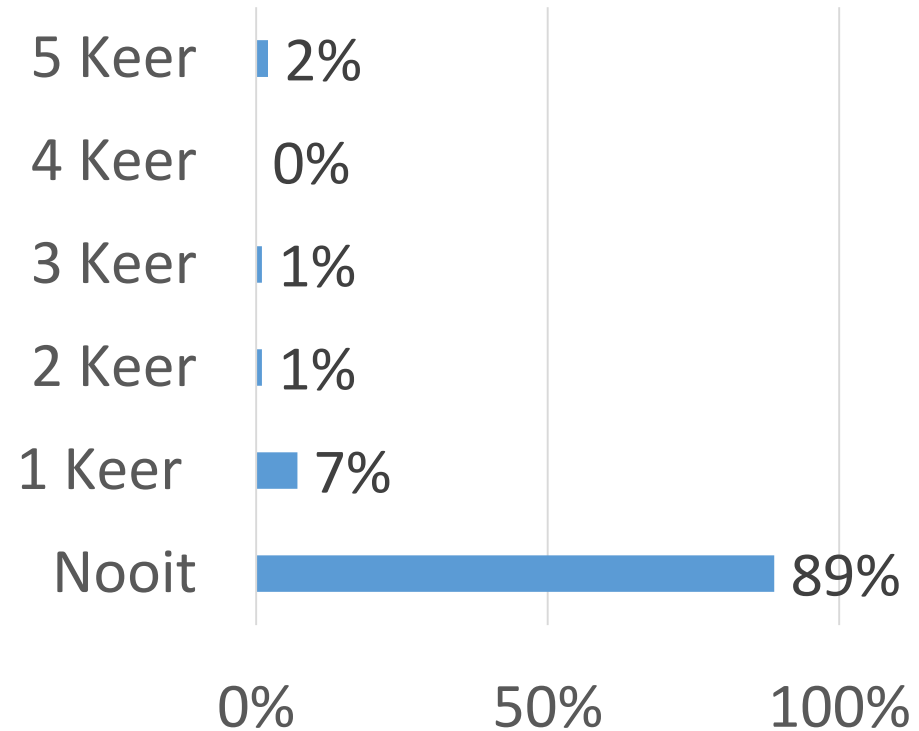
Wat vinden leraren van Frans op school?

Professionele ontwikkeling

Nascholing Frans

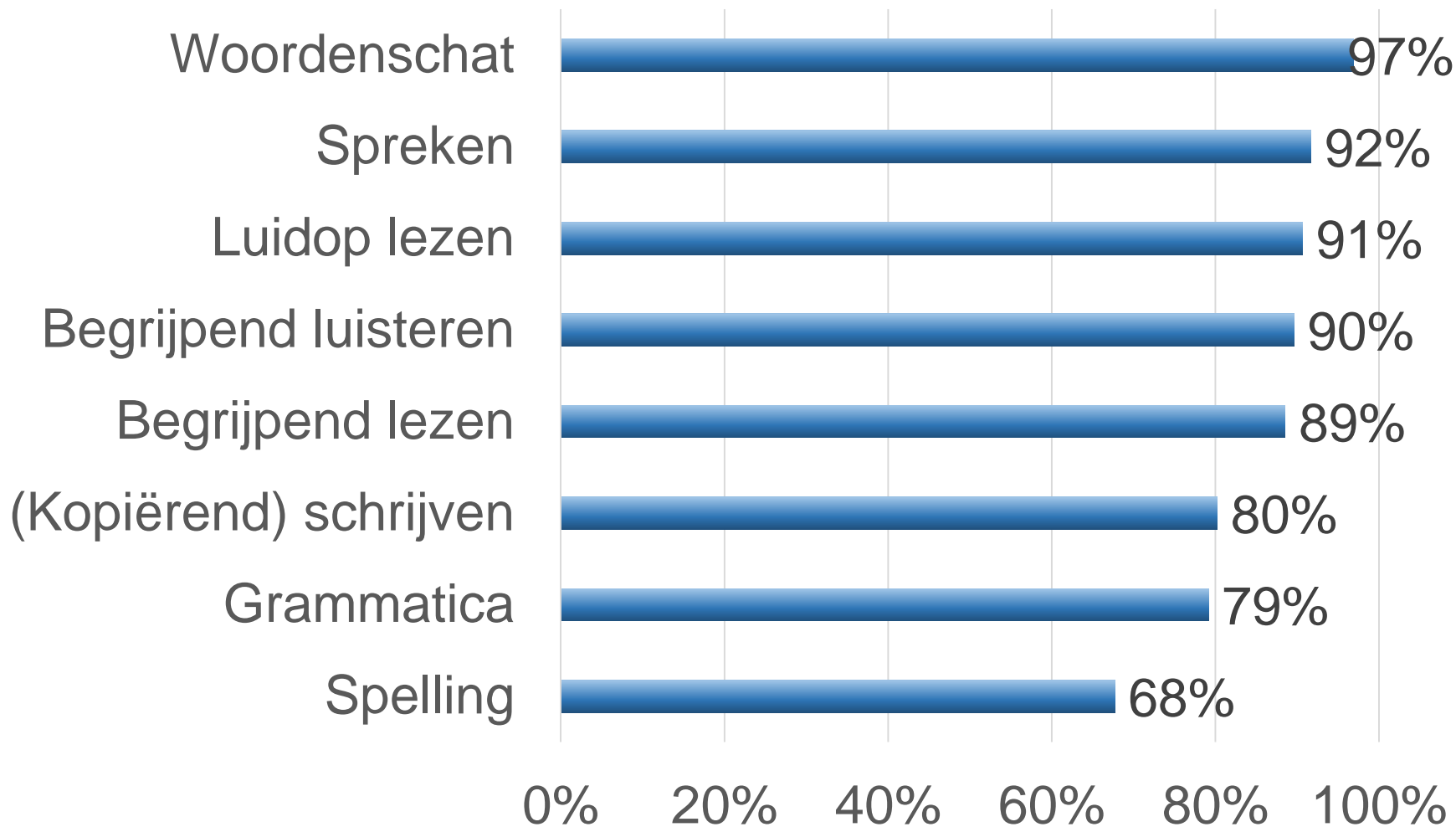

Taaltraining Frans

Wat vinden leraren van Frans op school?

Belang domeinen

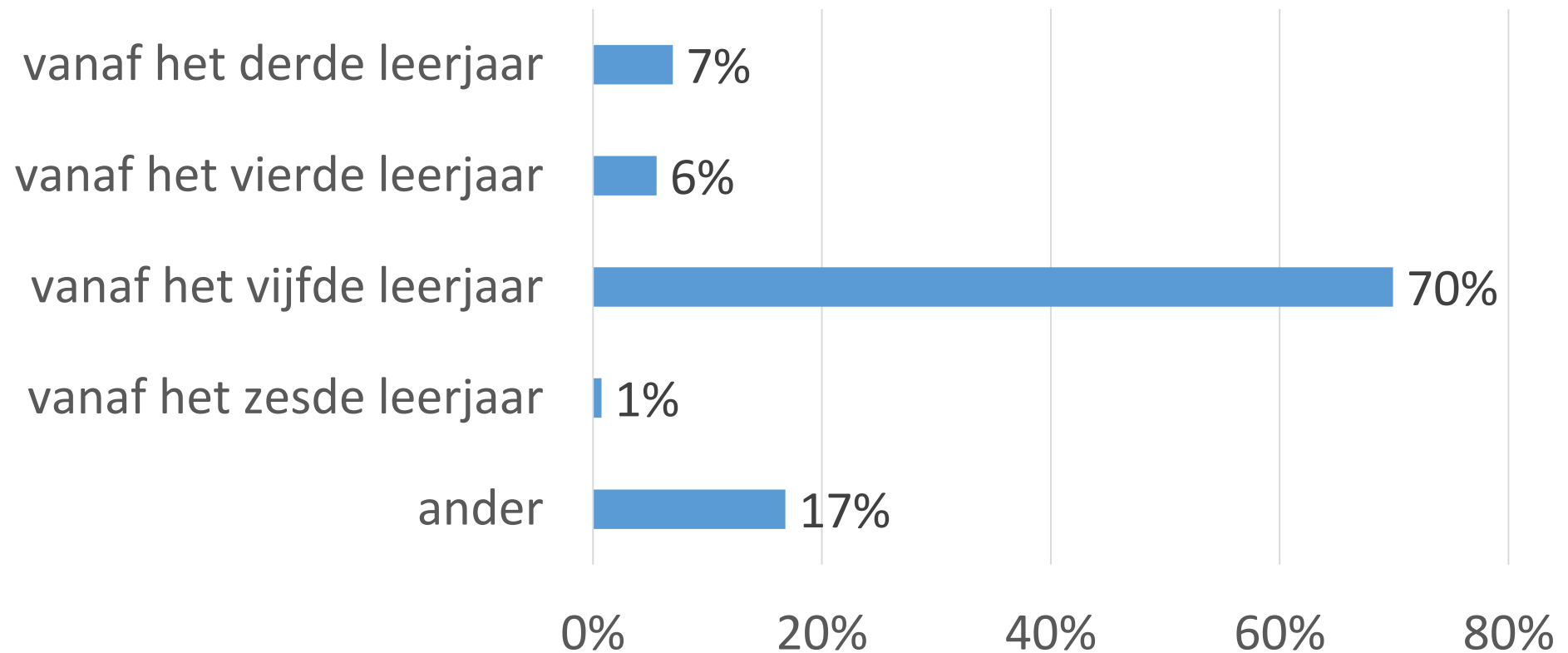

Hoeveel contact
hebben leerlingen met
Frans op school?

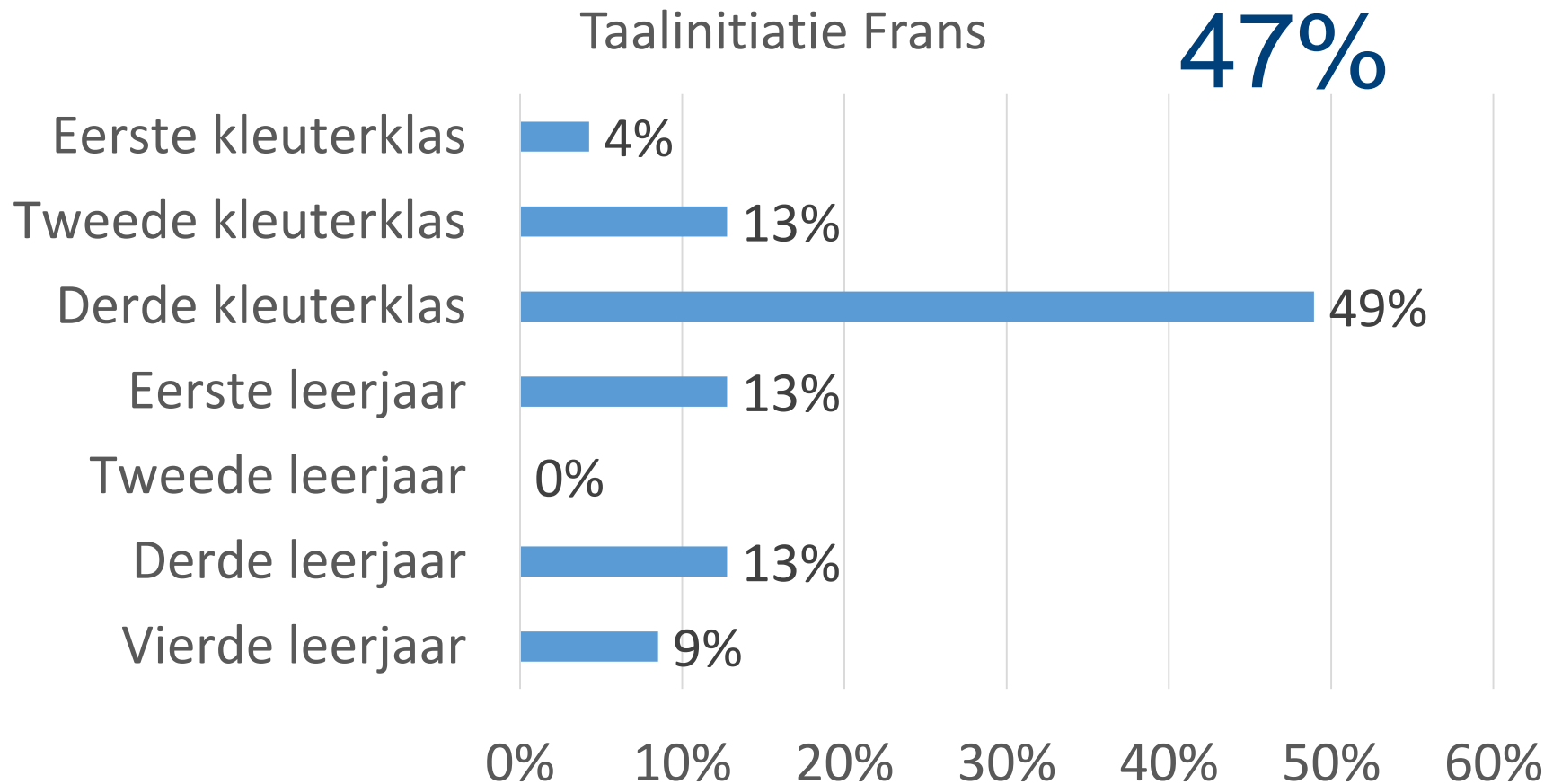

Hoeveel contact met Frans?

Start lessen Frans

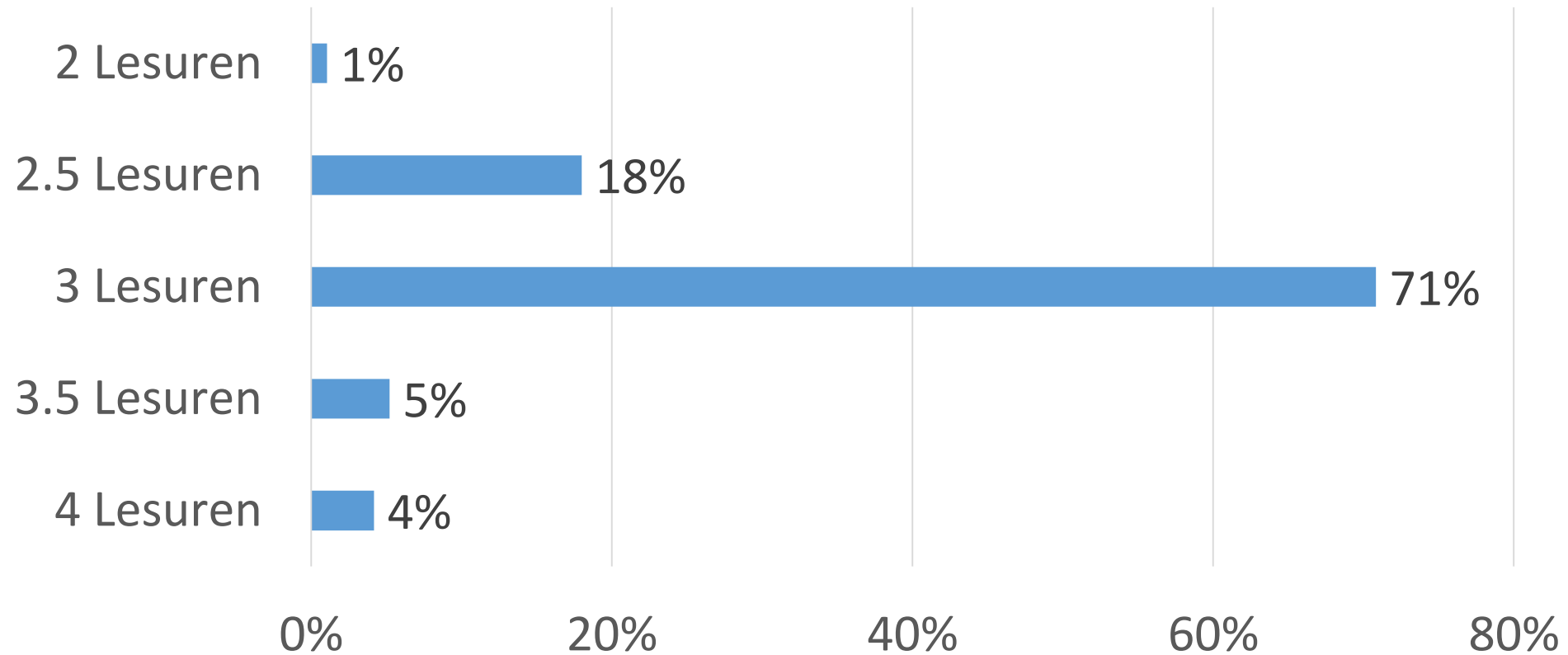

Hoeveel contact met Frans?

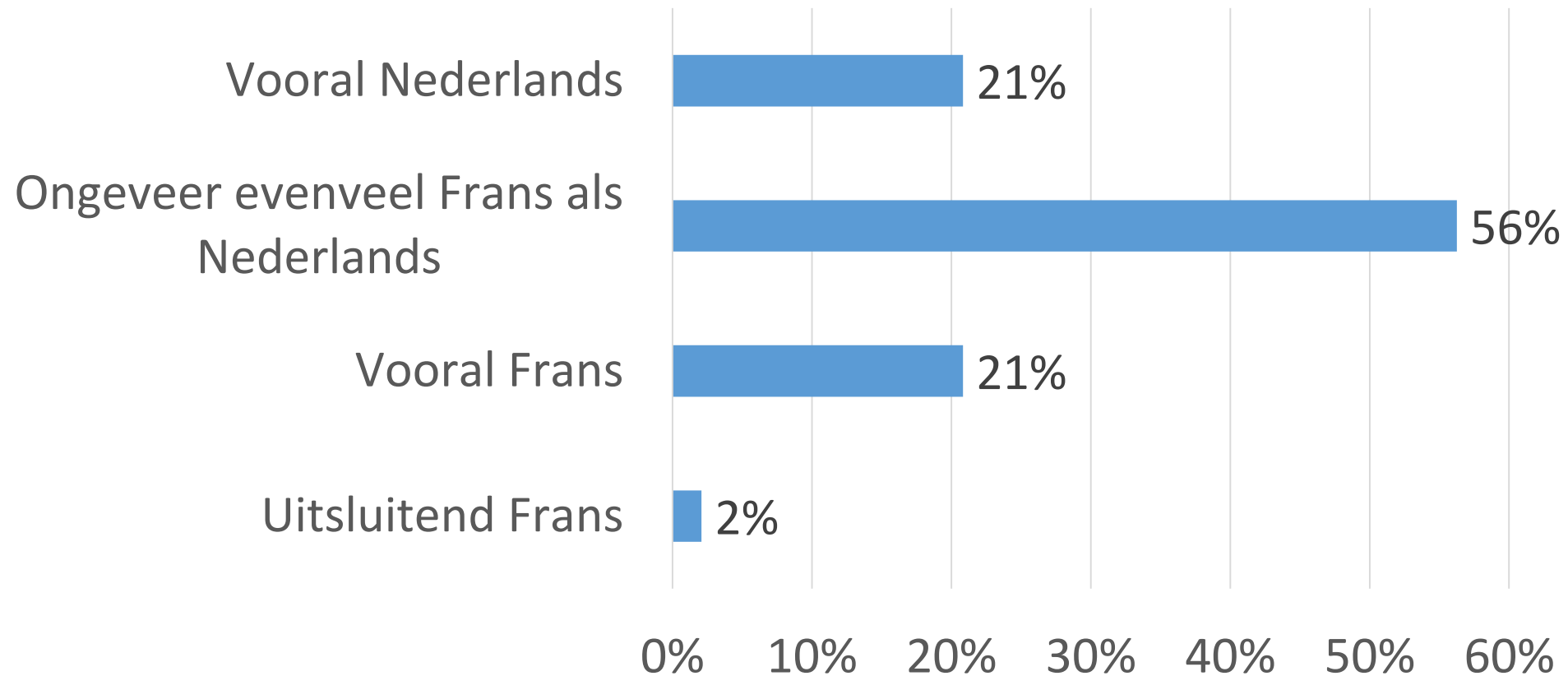
Hoeveel contact met Frans?

Aantal lestijden Frans

Hoeveel contact met Frans?

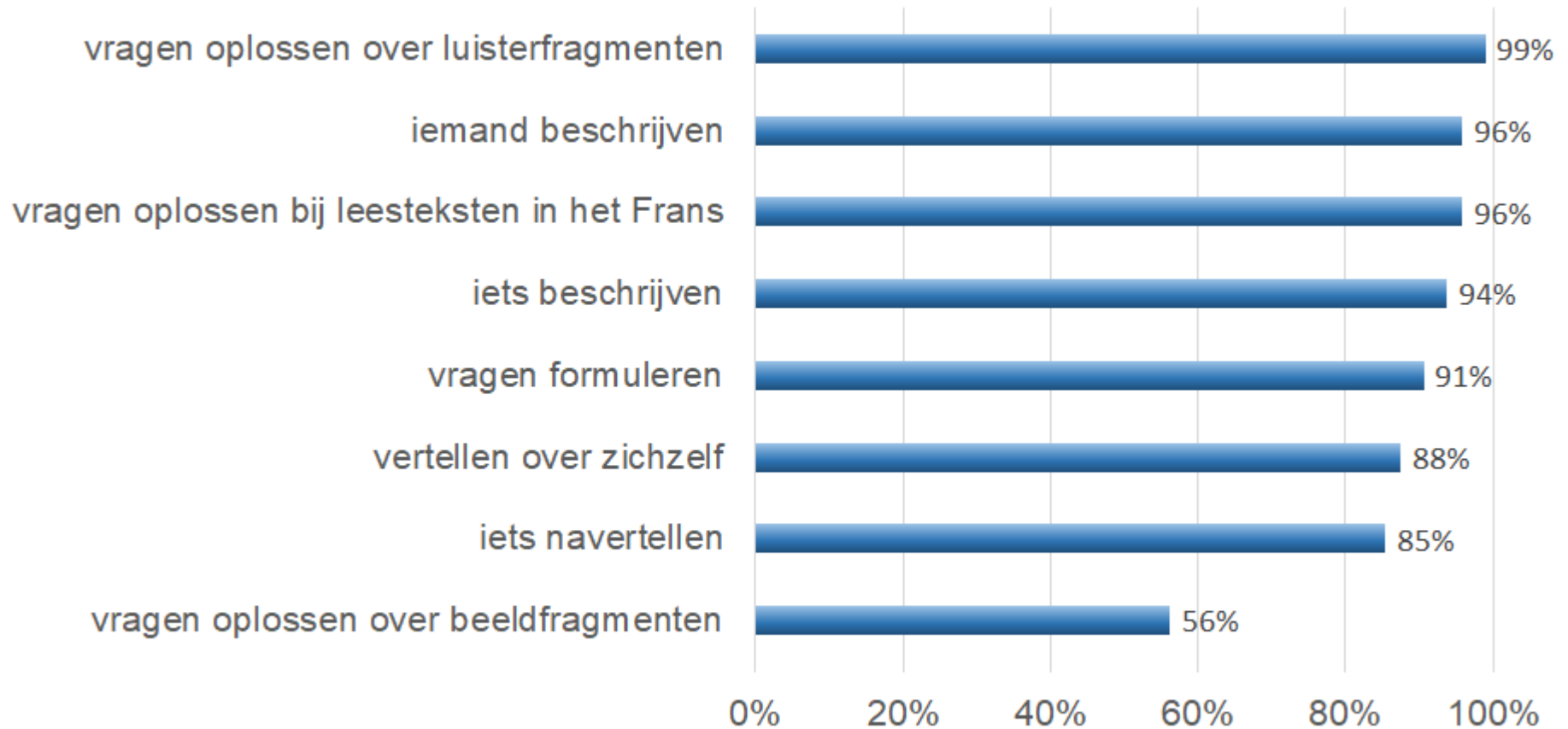
Instructietaal

Wat gebeurt er tijdens
de lessen Frans?

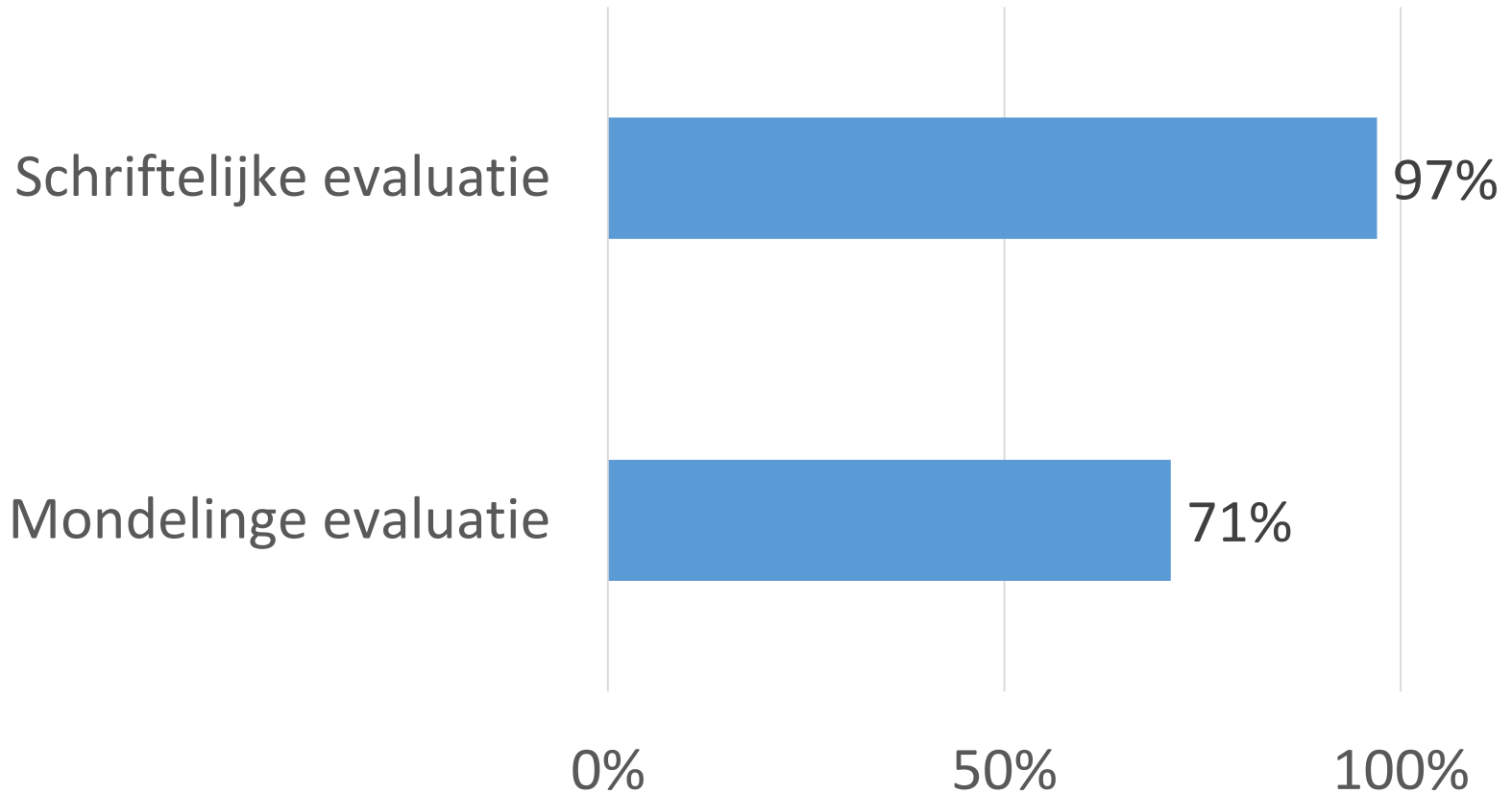
Wat gebeurt er tijdens de lessen Frans?

Activiteiten in de les

Wat gebeurt er tijdens de lessen Frans?

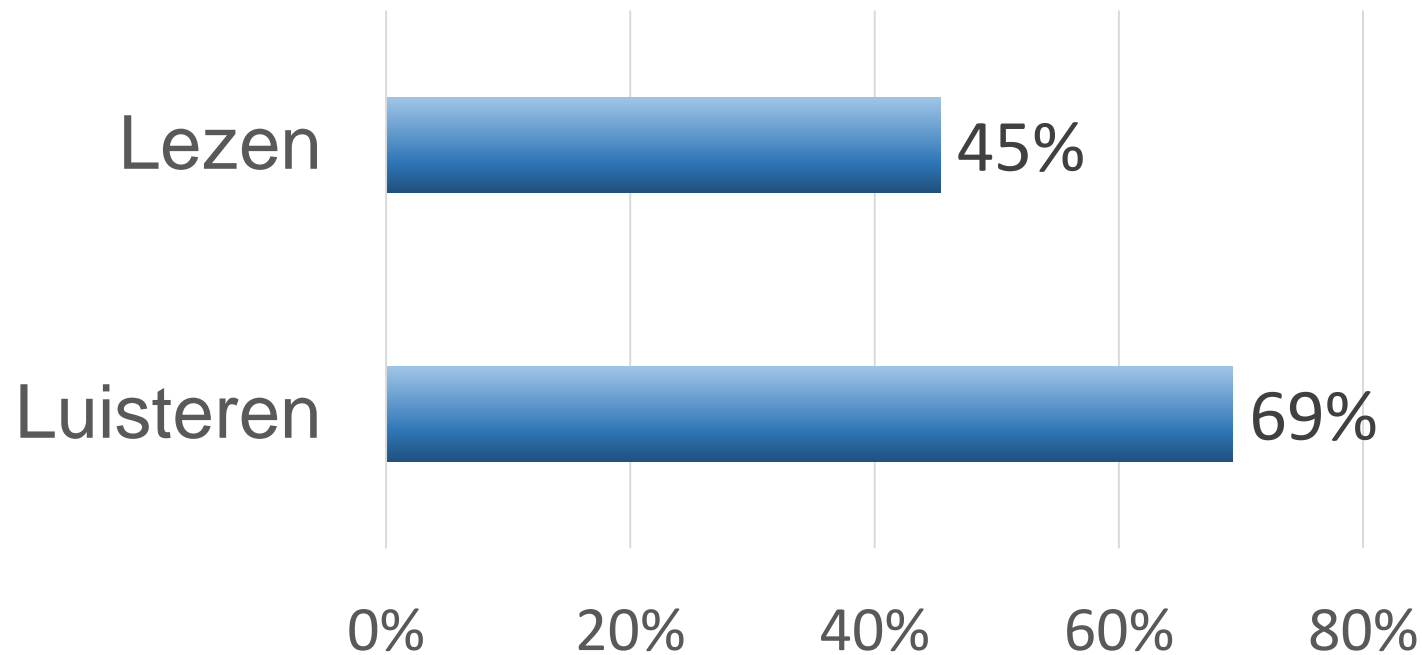
Evaluatie \geq 1keer/maand

Hoeveel leerlingen
beheersen de
eindtermen Frans voor
lezen en luisteren?

Hoeveel leerlingen beheersen de eindtermen Frans?

Welke groepen van leerlingen doen het beter/minder goed voor Frans lezen/luisteren?

Welke leerlingen doen het beter/minder goed?

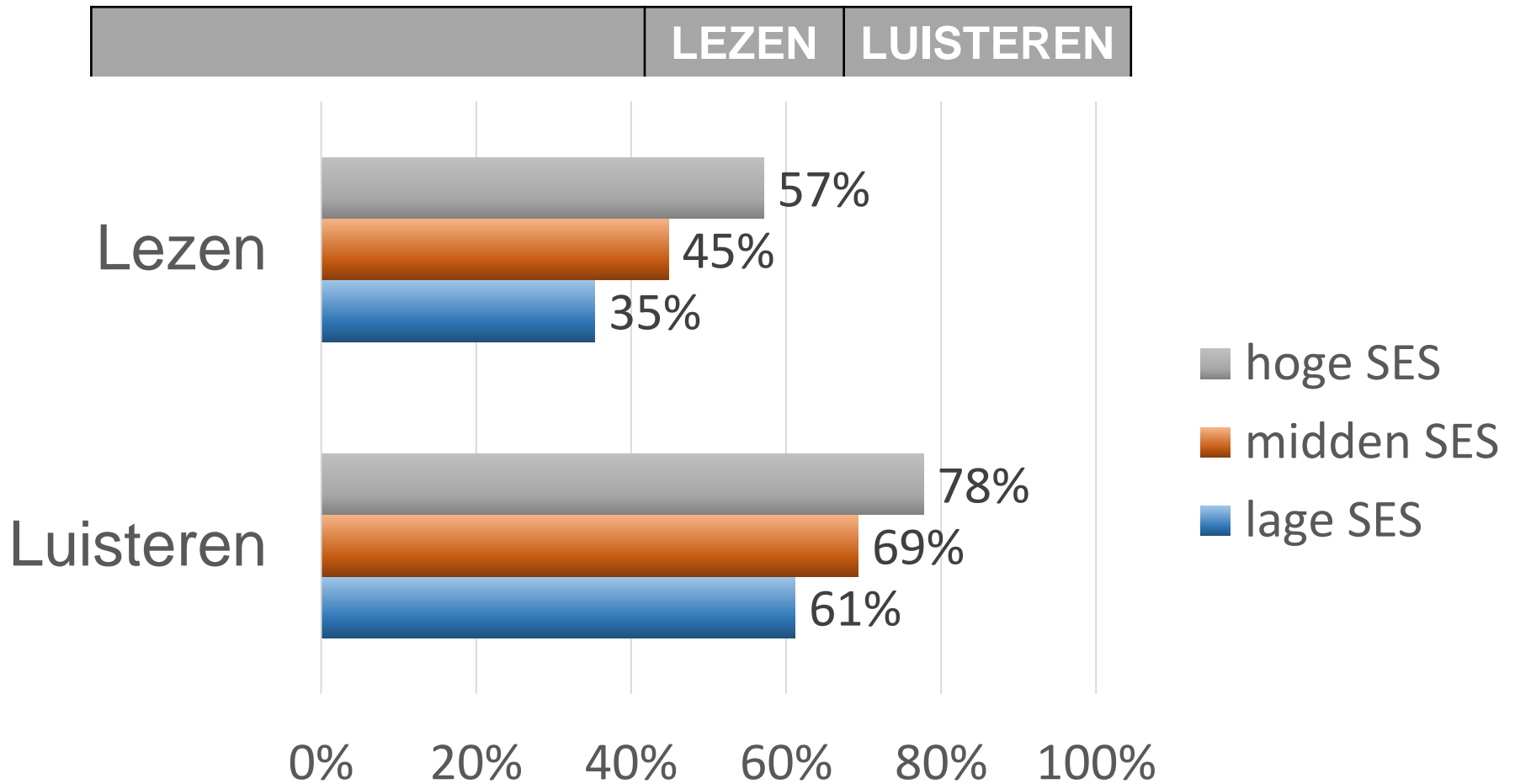
		LEZEN	LUISTEREN	
Geslacht				
jongen°	39%			66%
Meisje	51%	+	+	72%
Leerproblemen				
dyslexie		-	-	
dyscalculie		-	-	
ADHD			-	
ASS				
andere				

Klein effect

Middelmatig effect

Groot effect

Welke leerlingen doen het beter/minder goed?

Welke leerlingen doen het beter/minder goed?

	LEZEN	LUISTEREN
<i>Cultureel kapitaal</i>	+	+
<i>Sociaal-economische status (SES)</i>	+	+
<i>Schoolse achterstand</i>		
1 jaar voor	+	+
op leeftijd°		
1 jaar achter	-	-

Welke leerlingen doen het beter/minder goed?

		LEZEN	LUISTEREN	
<i>Thuistaal</i>				
Nederlands ^o	43%			69%
Frans	98%	+	+	95%
Nederlands en Frans	91%	+	+	99%
Nederlands en andere	40%			59%
Frans en andere	81%	+	+	94%
andere	35%	+	+	63%

Zijn er verschillen
tussen leerlingen van
verschillende scholen?

Verschillen tussen leerlingen van verschillende scholen?

	LEZEN	LUISTEREN
Schoolgrootte		
Groot ^o		
Klein		
Concentratiegraad GOK-II.		
Net		
Vrij gesubsidieerd onderwijs ^o		
Officieel gesubsidieerd onderwijs		
Gemeenschapsonderwijs		-

Verschillen tussen leerlingen van verschillende scholen?

	LEZEN	LUISTEREN
Provincie		
Antwerpen ^o		
Limburg		
Oost Vlaanderen		
Vlaams Brabant + Brussel HG		+
Vlaams Brabant - Brussel HG		
West Vlaanderen		

Welke bijkomende
leerling- en
gezinskenmerken zijn
gerelateerd aan de
prestatieverschillen?

Leerling- en gezinskenmerken gerelateerd aan prestatieverschillen?

CLUSTER 1: ATTITUDE EN MOTIVATIE		
	LEZEN	LUISTEREN
Motivatie		
Amotivatie	-	-
Externe regulatie		
Geïntrojecteerde regulatie		
Intrinsieke regulatie	+	+
Geïdentificeerde regulatie	+	+
Algemeen academisch zelfconcept	+	+

Leerling- en gezinskenmerken gerelateerd aan prestatieverschillen?

CLUSTER 1: ATTITUDE EN MOTIVATIE		
	LEZEN	LUISTEREN
Zelfinschatting vaardigheden Frans	+	+
Attitude Frans	+	+
Nut Frans	+	+
Zelfvertrouwen		
Vertrouwen	+	+
Onzekerheid	-	-

Leerling- en gezinskenmerken gerelateerd aan prestatieverschillen?

CLUSTER 2: SCHOOLLOOPBAAN		
	LEZEN	LUISTEREN
Kleuterschool gevolgd	+	
Blijven zitten		
Buitengewoon lager onderwijs		
Extra zorg binnen school	-	-
Extra zorg buiten school	-	-

Leerling- en gezinskenmerken gerelateerd aan prestatieverschillen?

CLUSTER 3: CONTACT MET FRANS		
	LEZEN	LUISTEREN
Personen		+
Media		+
Op vakantie	+	+
Taalkamp		
Uitwisseling		

Leerling- en gezinskenmerken gerelateerd aan prestatieverschillen?

CLUSTER 3: CONTACT MET FRANS		
	LEZEN	LUISTEREN
Start lessen Frans op school		
Vijfde leerjaar ^o		
Vroeger dan het vijfde leerjaar		
Later dan het vijfde leerjaar	-	

Leerling- en gezinskenmerken gerelateerd aan prestatieverschillen?

CLUSTER 4: OUDERBETROKKENHEID		
	LEZEN	LUISTEREN
Cognitief stimulerend thuisclimaat	+	+
Participatie in de school		
Huiswerkbegeleiding	-	-
Attitude ouders Frans	+	+

Welke bijkomende
leraar- en
schoolkenmerken zijn
gerelateerd aan de
prestatieverschillen?

Leraar- en schoolkenmerken gerelateerd aan prestatieverschillen?

CLUSTER 1: ACHTERGROND EN ONDERSTEUNING		
	LEZEN	LUISTEREN
Algemene onderwijservaring		
Buitenschools contact met Frans		

Nascholing gevolgd		
Taaltraining gevolgd		-
Afspraken met collega's over les	+	
Afspraken met collega's over Frans		

Leraar- en schoolkenmerken gerelateerd aan prestatieverschillen?

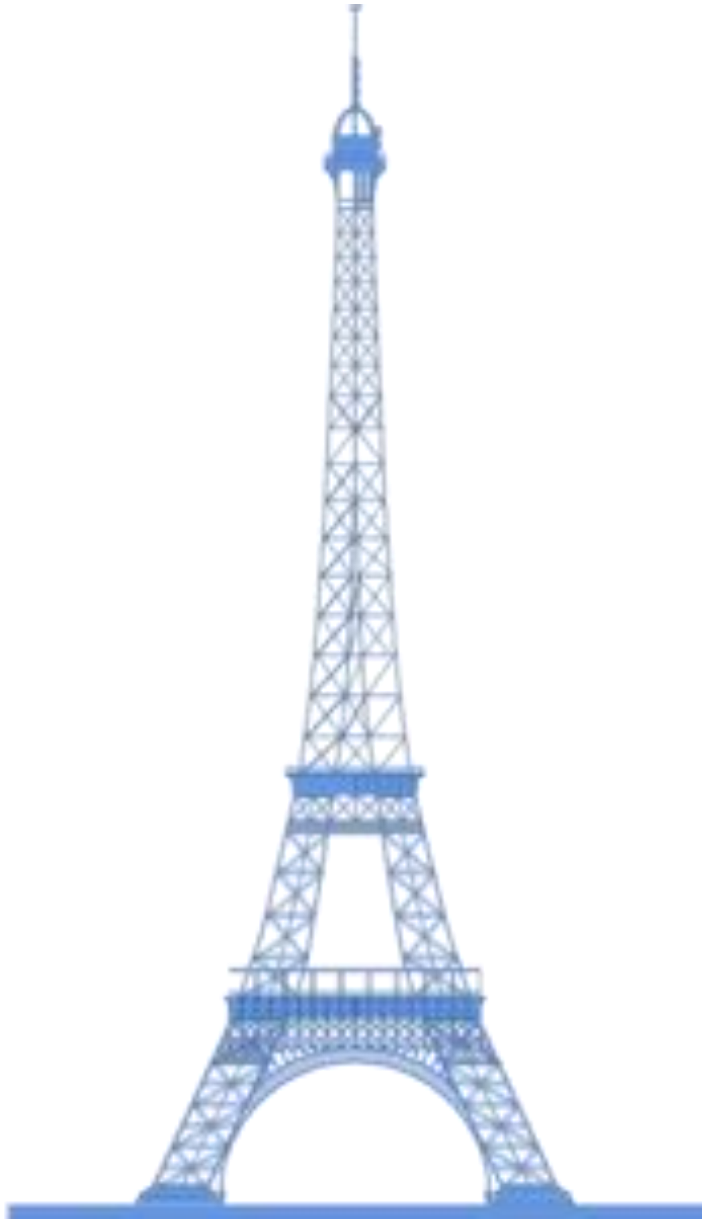
CLUSTER 2: ATTITUDE EN ONDERWIJSKUNDIG HANDELEN		
	LEZEN	LUISTEREN
Attitude over gebruik van Frans		
Plezier lesgeven Frans		
Zelfzekerheid lesgeven Frans		
Belang begrijpend lezen	+	
Belang begrijpend luisteren		
Vooraf Frans spreken tijdens les	+	
Aan differentiatie doen		

Leraar- en schoolkenmerken gerelateerd aan prestatieverschillen?

CLUSTER 3: SCHOOLBELEID		
	LEZEN	LUISTEREN
Taalinitiatie aangeboden		
Vanaf kleuterklas		
Vanaf eerste leerjaar	+	+
Vanaf derde leerjaar		
Vanaf vierde leerjaar		

Leraar- en schoolkenmerken gerelateerd aan prestatieverschillen?

CLUSTER 3: SCHOOLBELEID		
	LEZEN	LUISTEREN
Handboek		
Handboek 1	-	+
Handboek 2		
Handboek 3		
Handboek 4		-
Handboek 5		
Handboek 6		
Handboek 7		

De praktische proef spreken

Hoe zag het opzet van de
praktische proef (PP)
eruit?

Opzet PP spreken

- Deelsteekproef (6 IIn/vestigingsplaats)
 - 5 opdrachten/20min
- Afgenomen door de toetsassistent
 - standaardisering
 - leidraad/infosessie
 - dictafoon
- Beoordeeld door 12 externe beoordelaars met beoordelingswijzer

Uit welke opdrachten
bestond de PP spreken?

Opdracht 1 PP : vraaggesprek

- Comment tu t'appelles ?
- Tu as quel âge ?
- C'est quand ton anniversaire ?
- Qui habite chez toi à la maison ?
- Quels sont tes hobbies ?

ET 16: deelnemen aan een gesprek door **vragen** te **begrijpen** en zelf **antwoorden** te **geven**

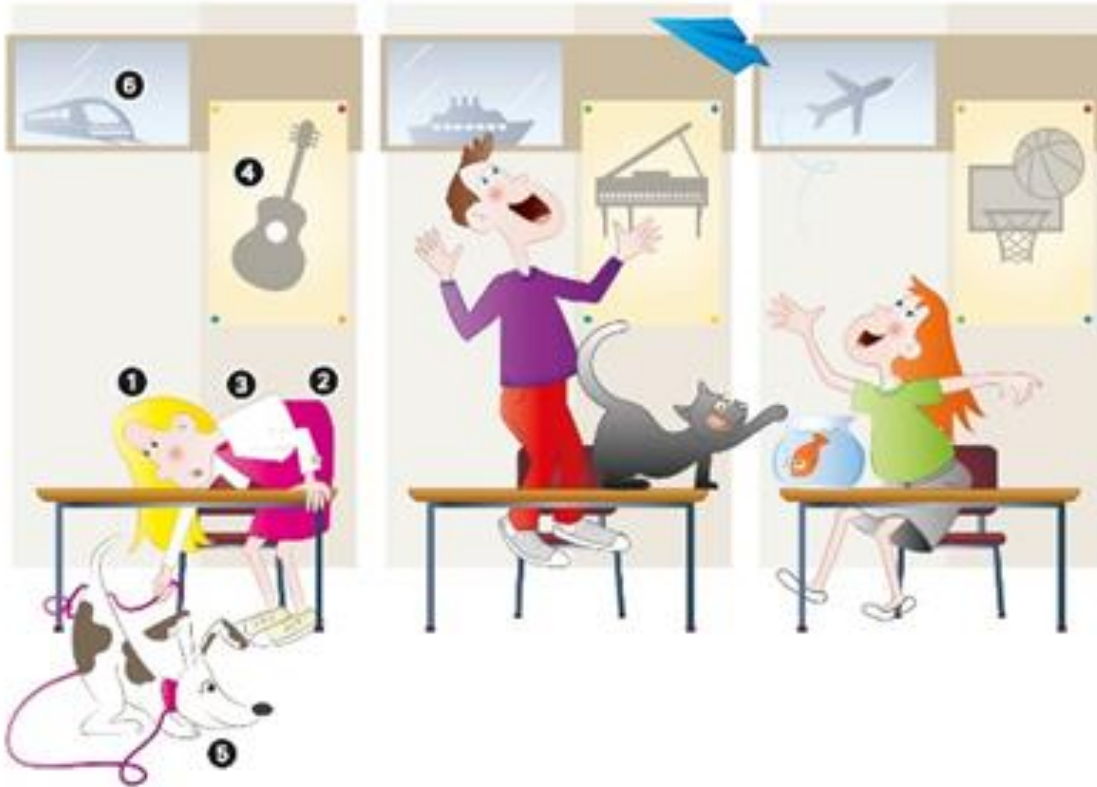
Voorbeeld

Opdracht 2 PP: affiche

ET 12: met een vorm van ondersteuning informatieve en ~~narratieve~~ teksten in de vorm van een opsomming **navertellen**

Opdracht 3 PP : figuurbeschrijving

ET 13: met een vorm van ondersteuning ~~een gebeurtenis, een verhaal, iets of iemand~~ in de vorm van een opsomming **beschrijven**

Opdracht 4 PP : 5 verschillen benoemen

ET 13: met een vorm van ondersteuning een gebeurtenis,
~~een verhaal~~, **iets** of iemand in de vorm van een
opsomming **beschrijven**

Opdracht 5 PP : wie is het

De leerling stelt in het Frans vragen naar:

- vervoersmiddel
- woonplaats
- lievelingseten
- vakantieperiode
- aantal zussen
- telefoonnummer

ET 16: deelnemen aan een gesprek door zelf **vragen** te **stellen** om tot een gewenst antwoord te komen.

Hoe werden de opdrachten van de PP spreken gescoord?

Scoring

- Globale beoordeling
- Analytische beoordeling:
 - in het Frans antwoorden
 - inhoudelijk correct antwoorden
 - vormelijk correct antwoorden

 - vragen begrijpen
 - omgangsvormen

Scoring

Opdracht 2: affiche

Globale beoordeling:

PP2_12_GB

In welke mate is volgens u de leerling in staat de gegeven informatie na te vertellen?

sterk onvoldoende	onvoldoende	voldoende	goed	zeer goed

Analytische beoordeling:

1. Antwoorden in het Frans

A	B	C
De leerling zegt niets of vertelt in het Nederlands.	De leerling vertelt deels in het Frans.	De leerling vertelt volledig in het Frans.
	Enkel het Frans wordt beoordeeld.	

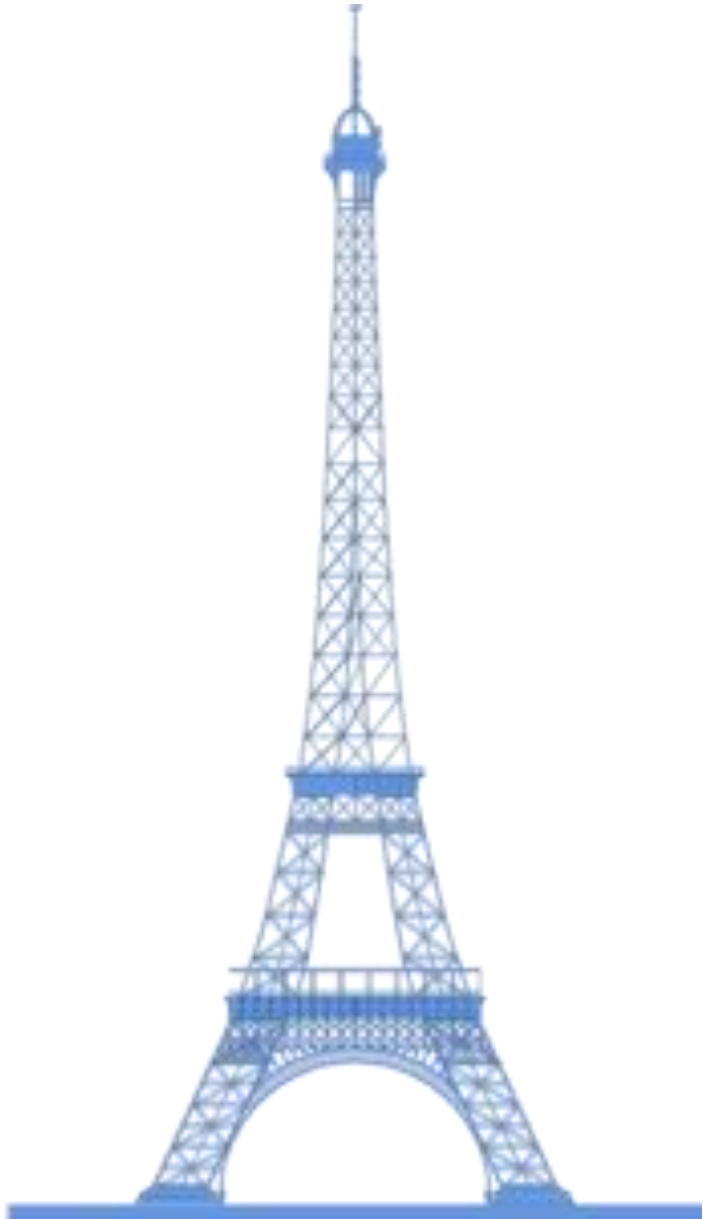
Scoring

2. Inhoudelijke correctheid

A	B
De leerling vertelt de informatie inhoudelijk niet correct of onvolledig.	De leerling vertelt de informatie inhoudelijk correct en volledig.

3. Vormelijke correctheid

A	B		C
De leerling vertelt deze informatie na met één enkel woord of woordgroep.	De leerling vertelt deze informatie na met een niet-correcte zin.		De leerling vertelt deze informatie na met een correcte zin.
	aanzienlijk niet-correcte zin	enigszins niet-correcte zin	

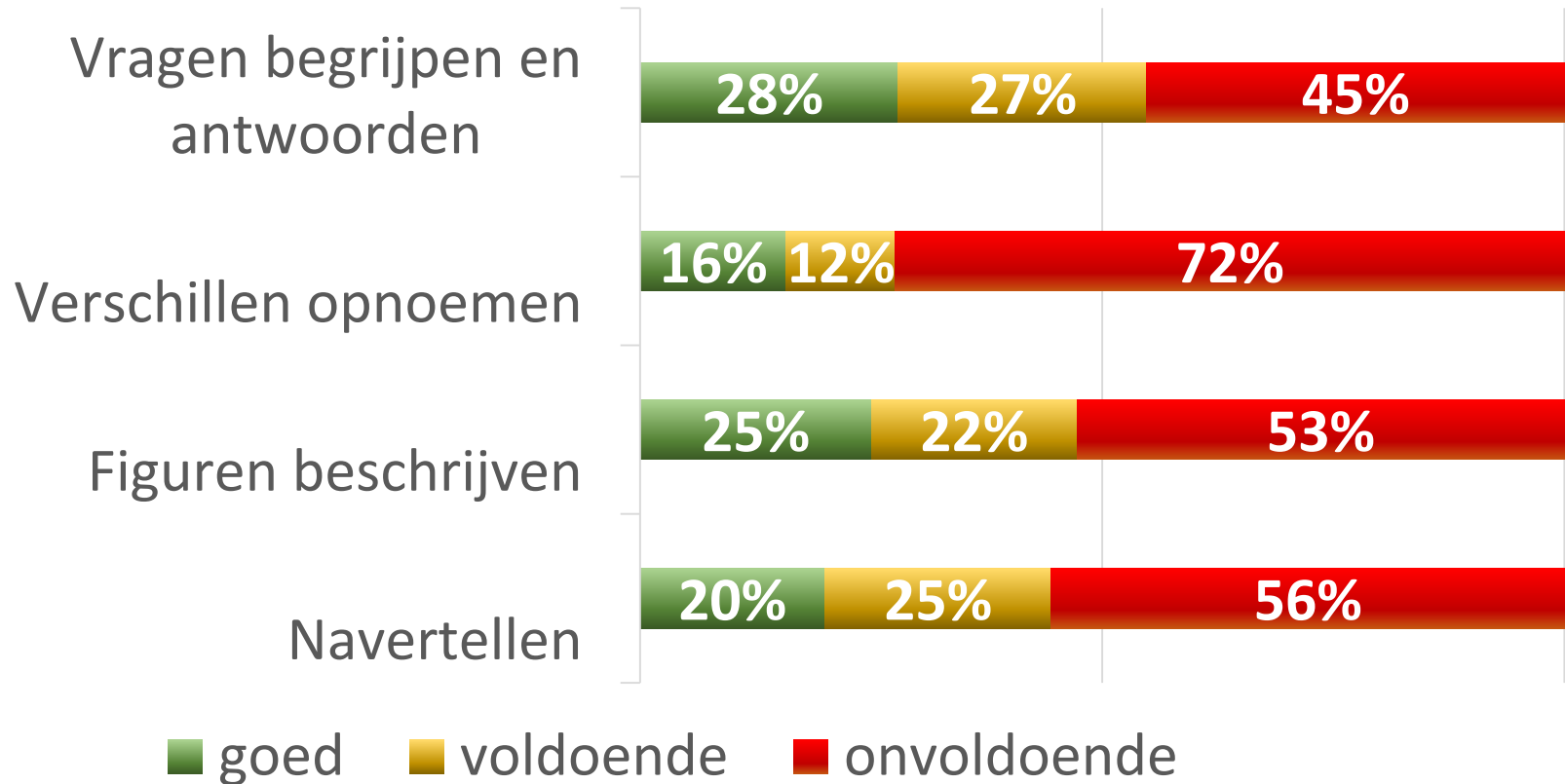

Resultaten praktische proef spreken

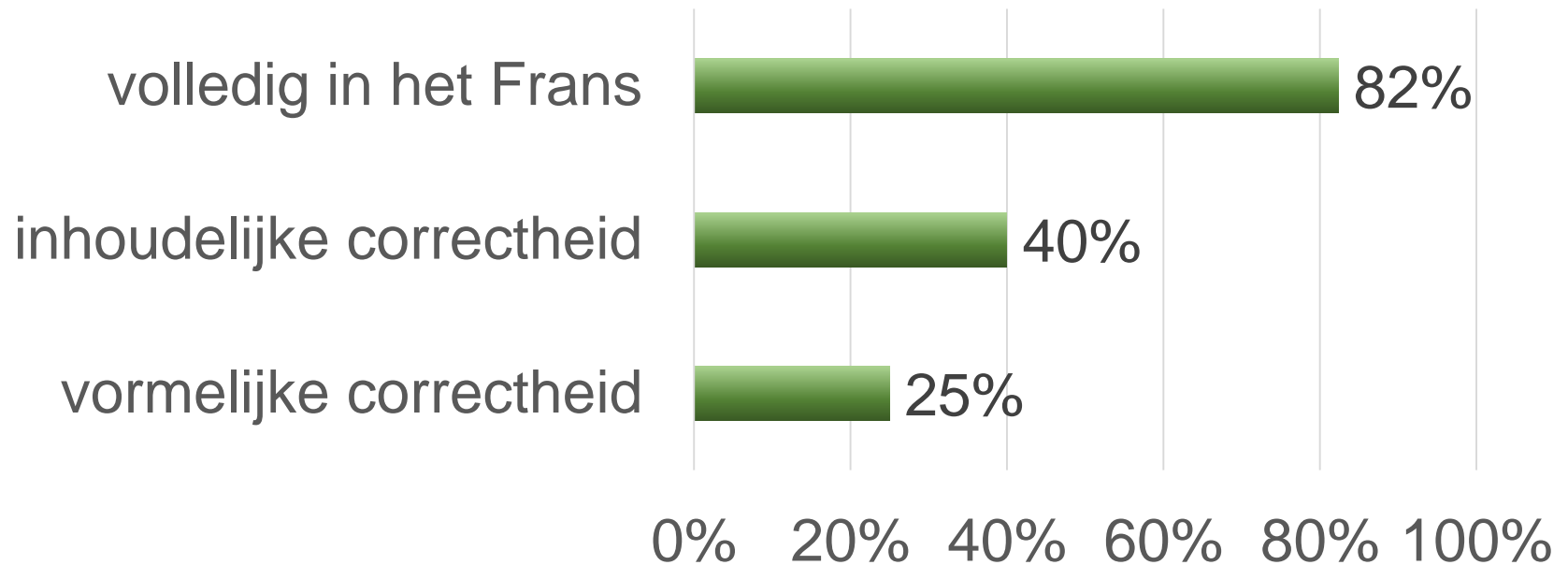
Hoeveel leerlingen
brengen de opdrachten
van de praktische proef
tot een goede einde?

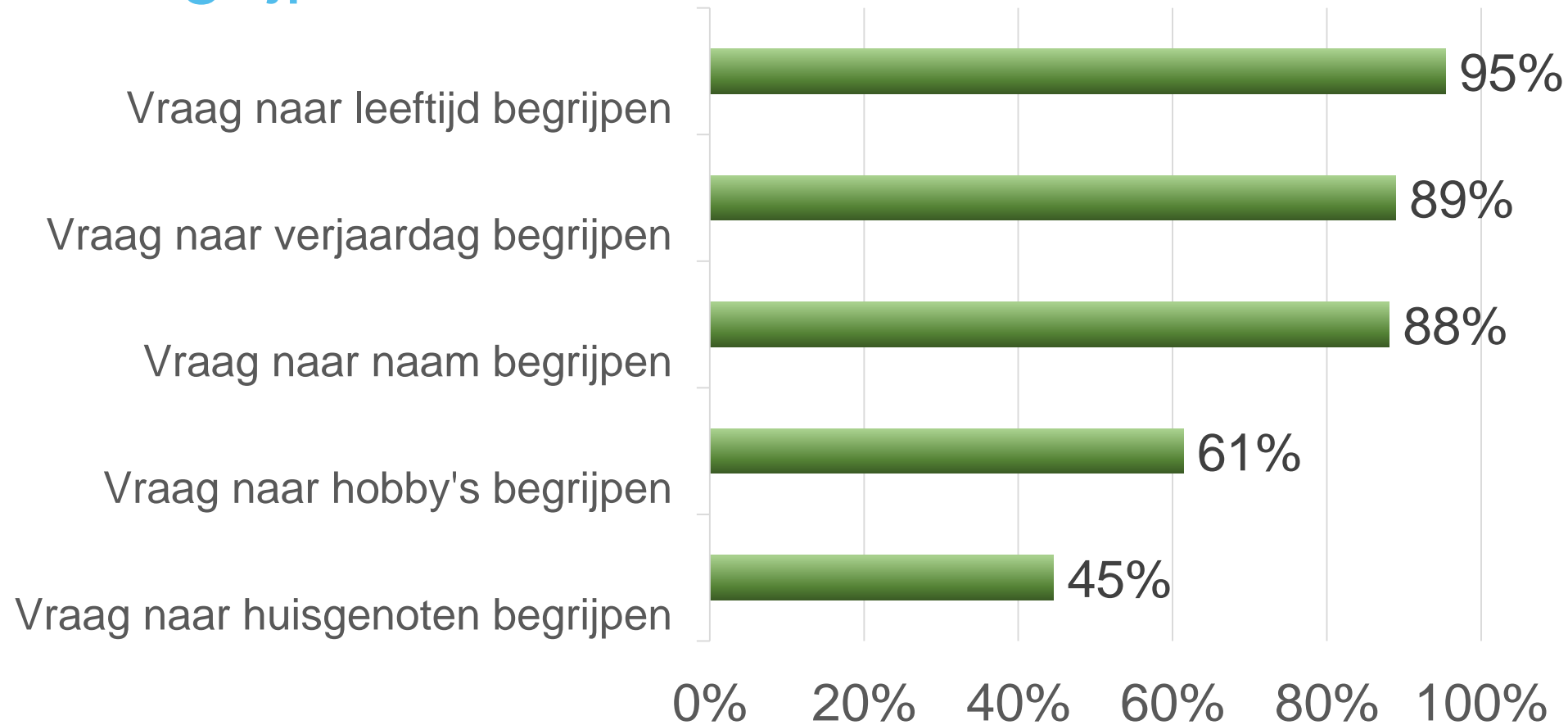
Globale beoordeling

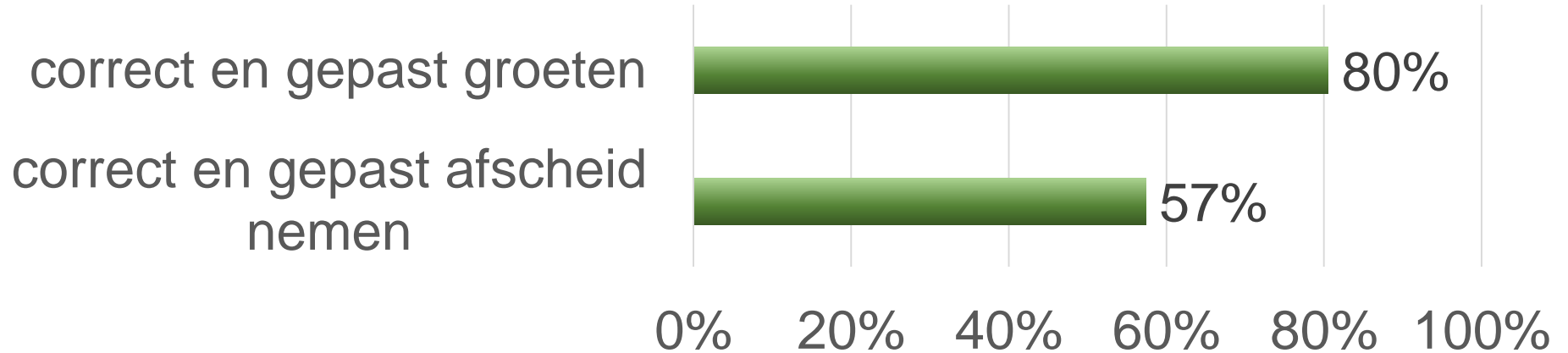
Analytische beoordeling

Analytische beoordeling vragen begrijpen

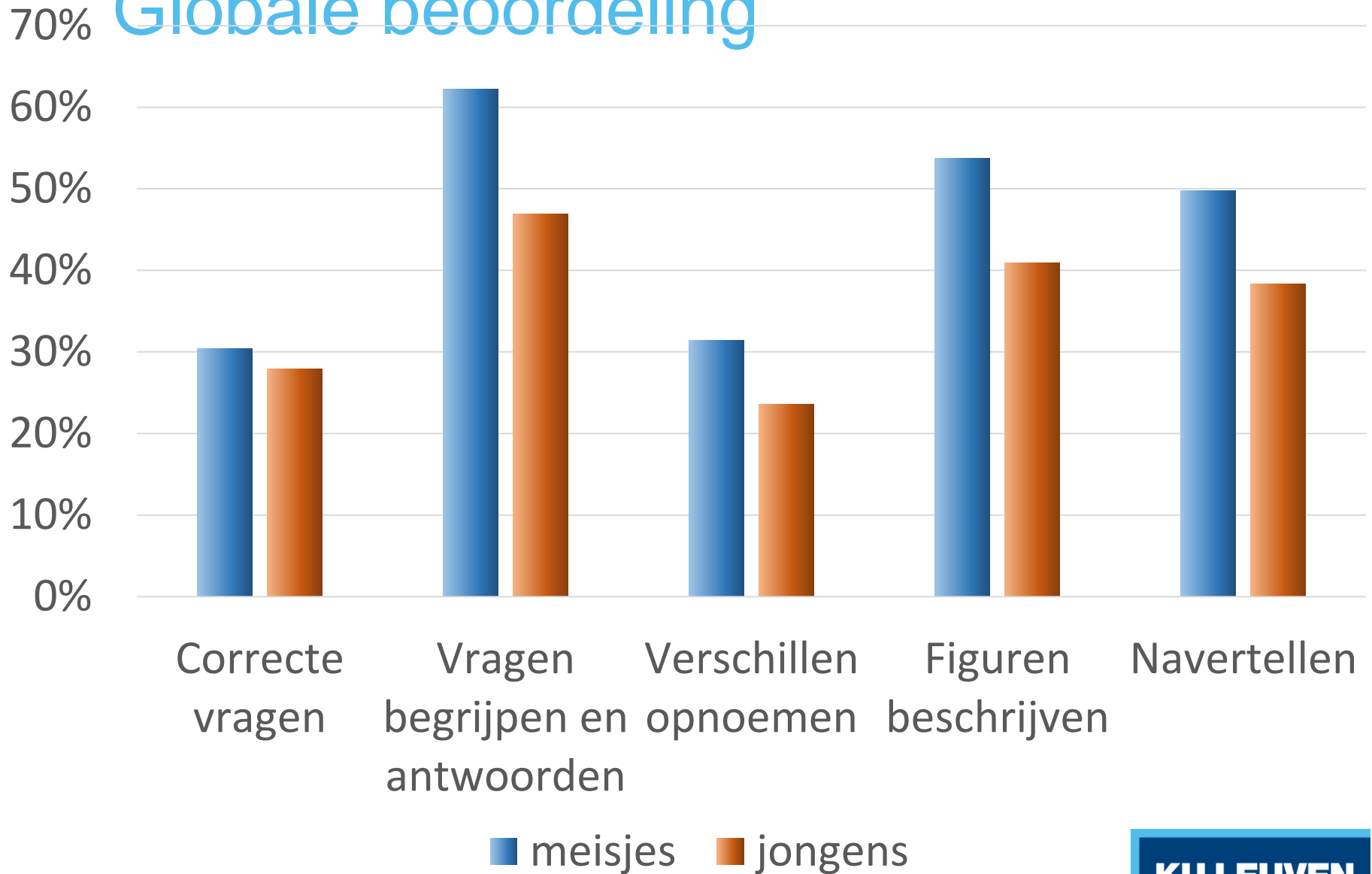
Analytische beoordeling omgangsvormen

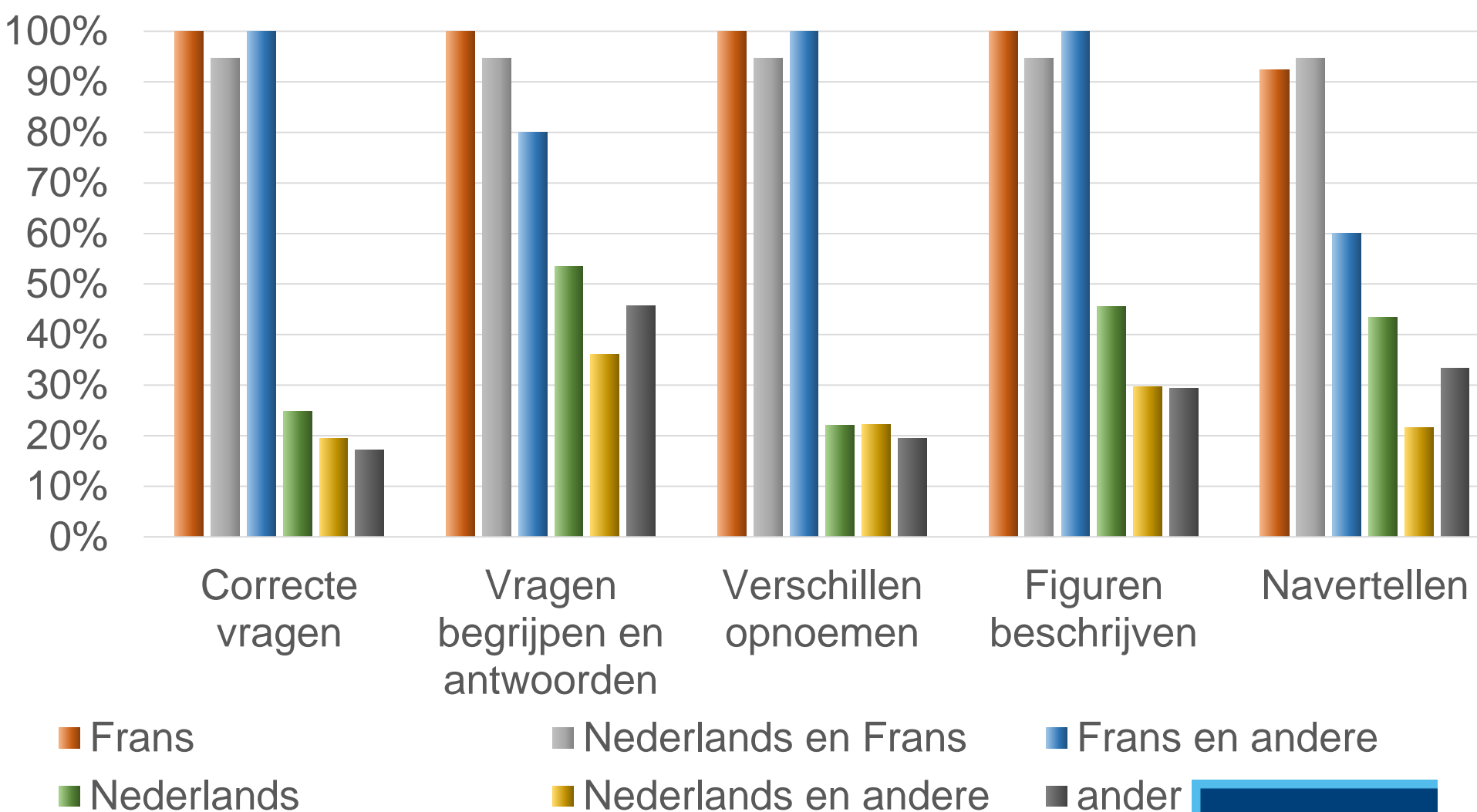
Welke groepen van leerlingen doen het beter/minder goed voor Frans spreken?

Globale beoordeling

Globale beoordeling

Besluit

Besluit schriftelijke toetsen

- Veel belang gehecht aan lezen en luisteren (zie domeinen)
- Meerderheid haalt ET voor lezen niet.
- Voor luisteren betere resultaten dan voor lezen.
- Prestatiekloof: geslacht, thuistaal, schoolse achterstand, SES
- Vooral samenhang met leerling- en gezinskenmerken

Besluit praktische proef

- Veel belang gehecht aan spreken
- Leerlingen durven spreken!
- ... maar niet altijd inhoudelijk en vormelijk correct
- Minderheid kan iets beschrijven via opsomming en correcte vragen stellen
- Ongeveer de helft kan opsomming herhalen, een persoon beschrijven, vragen begrijpen en antwoorden geven
- Verschillen in functie van geslacht en thuistaal

Suggesties voor beleid en praktijk

Suggesties beleid

Initiatieven en professionele ontwikkeling die inzetten op:

- sensibilisering van het belang van tekstbegrip in het Frans
- stijging van aantal actieve contactmomenten met (authentiek) Frans
- het hanteren van Frans als instructietaal
- promoten en stimuleren van vroege taalinitiatie

Suggesties beleid

Studie eindtermen Frans BaO:

Ambitieuze eindtermen...

- kenniscomponent nadrukkelijker aanwezig
- hoger algemeen verwerkingsniveau (vb. beschrijvend ipv kopiërend)
- grotere diversificatie in teksttypes en -kenmerken

... MAAR daarom niet noodzakelijk onhaalbaar/onrealistisch

Dank aan het team!

Peiling Frans basisonderwijs 2017

Voorstelling resultaten
Colloquium 7 juni 2018

Koen Aesaert
Data-analyse peilingsonderzoek